

Mots plans i aguts

31/VIII/1999

Que el fet que noms com Raimon, Perich i Porter es pronuncien «Ràimon», «Pèrich» i «Pòrter» sigui degut a influència americana o castellana, es podria, potser, discutir. Sovint les influències que concorren en un fet són múltiples i una pot actuar a través d'una altra. Volem dir que el castellà també es deu ressentir de la influència americana i potser per això l'experimentem doblement. Ara: si bé és enraonat de dir que les pronúncies «Ràimon», etc., són americanitzants, res no justifica, en canvi, que es pugui dir que són castellanitzants.

Amb tot, determinar la natura exacta de la influència que deforma la pronúncia d'aquests noms és potser d'escassa importància. I si hi insistim a causa d'una carta al director del senyor F V C, és perquè els arguments amb què volia demostrar la influència del castellà en aquest cas contenen algunes afirmacions que poden donar lloc a idees errònies.

Es cert, com diu el senyor V, que a molts mots aguts del català corresponen mots plans del castellà. Però es tracta, en la immensa majoria de casos, de mots que en castellà tenen una síl·laba més, originada pel que anomenem una vocal de suport. Es el cas de mots com camí, amic, covard, porter, ferrer, etc., en els quals és impensable que la influència del castellà n'alteri la prosòdia. Trobariem, és cert, mots com pentagrama, atmosfera, medul·la, oval, estudia, canvia, etc., sovint pronunciats —i escrits— incorrectament, pel fet que els corresponents del castellà duen —o solen dur— l'accent tònic en una síl·laba autènticament anterior. Però també tenim exemples del cas contrari, és a dir, de mots catalans que la influència del castellà transforma en aguts quan són plans, i en plans quan són esdrúixols: rèptil, tèxtil, monòlit, magnetòfon, policlac, austriac, període, aurèola, etc.

D'altra banda, no és cert que al patronímic català Perich —o Peric— correspongui Pérez en castellà. Hi correspon Perico, com a Joanic correspon Juanico, amb l'accent, de fet, a la mateixa síl·laba. Es sabut que als llinatges castellans en ez corresponen en català —si existeixen— noms acabats en is: Peris, Gomis, Llopis, Ferrandis, etc., sempre amb l'accent a la mateixa síl·laba.

ALBERT JANE